

CONFIDENTIAL 27

LIMITED DISTRIBUTION

READ AND DESTROY

ITEM No. 1288/56

SN
Feb 21
IV-6009

HUNGARY

ARMED FORCES /300/
Army /301/

THE TANK DIVISION OF THE ESZTERGOM REGION

SOURCE PARIS: Young Hungarian soldier, 22, escaped in December 1955, arrived in France on February 4 1956.

DATE OF OBSERVATION: November 1954 - December 1955.

ENGLISH SUMMARY: Source entered regular military service in November 1954 and became the chauffeur for the Commander of Tank Division No. 33 of ESZTERGOM-TÁBOR. He drove a command car which he described as of "Dutch Weapon" American manufacture.

The above division is dependent on the SZÉKES-FEHÉRVÁR Army Corps. The Division has units in the towns of ESZTERGOM, TATA, PILISCSABA, ASZOD and JÁSZBERÉNY. Tank Division No. 33 has 58 new "T34" type tanks of Czechoslovak origin, each equipped with light cannon and three machine-guns. Head of the ESZTERGOM Division is Colonel János MECSÉRY, an old career soldier. Commander of Tank Division No. 33 is Major PALLÓS, a former blacksmith.

During the service, source was on six military maneuvers within a year, among them being an amphibious operation on the Rába River, near the Austrian border. Five of the six were attack exercises and only one a defense operation.

The ESZTERGOM and TATA Tank Divisions are on the alert 365 days a year and can be put into action under battle conditions within 90 minutes.

/more/

EVALUATION COMMENT: This is the first report on the military units under reference, therefore no confirmation is available on their location in our files.

The names are also UNCONFIRMED.

X X X

Az ESZTERGOM-TÁBORI 33. harcokosi ezred.
Tank Division No. 33 of ESZTERGOM-TÁBOR

Forrás 1954 november 10-én vonult be rendes katonai szolgálatára. A BUDAPEST Üllői-uti Kilián György /ex-Mária Terézia/ Laktanyában jelentkezett a 8. számú kiegészítő Parancsnokságon, ahonnan másnap ESZTERGOM-TÁBORba irányították, ahol a 33 harcokosi ezredhez nyert beosztást, mint gépkocsivezető. Az ezred postafiókjszáma: Pf. 6581.

A 33. harcokosiezred valamennyi régi egységet 1955 nyarán vadonatúj "T34" típusu, csehszlovák gyártmányu tankkal váltották fel. Jelenleg az ezred 58 ilyen harcokosi-val rendelkezik, melyeknek csak kisebbik része szolgál kiképzésre, míg a többi ugynevezett "zárt harcokosi", azaz csakis gyakorlat, vagy háborus veszély esetén kerül bevetésre.

A harcokosi ezred három zászlóaljra oszlik. Kiegészíti ezenkívül egy "geszant" század, ami a harcokosi-támadás fedezete alatt előnyomuló speciális gyalogság orosz-mintájú elnevezése. Ez a század 60 főből áll és speciális kiképzésben részesül.

Ugyancsak az ezredhez tartozik egy szerelő-század, egy szállító század és egy törzs század.

A szerelő század csak a bevetés alatti kisebb hibák ideiglenes helyrehozását végzi. Komolyabb technikai hibákat - mint például "lerobbanás", vagy "Z"-tengely törés, - csak az ESZTERGOMBan felállított "Szerc", vagyis szerelő osztály tud végezni. A szerelő században főképp lakatosok, kovácsok, hegesztők és villanszerelők nyernek beosztást.

/more/

A szállító század felszerelése egy "B5" típusú Mávag teherkocsi, egy Man-Diesel teherkocsi, - melyet "Manci"-nak becéznek, - három Rába és öt Csepel tehergépkocsi, továbbá két műhelykocsi, melyeknek felszerelése esztergapad, satu-pad, köszörű, gyalu és szerszámok. Ezenkívül a századhoz tartozik még két "ZIS" típusú orosz olajmelegítő tartálykocsi is, mely állandóan forró üzemanyaggal tudja ellátni a tankokat. A típus elnevezés tekintetében forrás nem egészen biztos, mert a felírás cyrill-betűs volt, de a katonák egymás-közt csak "ziksz" néven emlegették.

A törzs-század egy törzsparancsnoksági szakaszból, egy híradó szakaszból, egy földérítő szakaszból és egy műszaki szakaszból áll. Ehhez a szakaszhoz öt darab "DW" típusú regenerált surplus-rajkocsi - amerikai - van beosztva, melyek közül egy oldalkocsi. Van azonkívül néhány "GAZ 61" típusú terepjáró orosz jeep-utánpótló is, mely azonban nagyon tökéletlen. Forrás különösen a megbízhatatlan "spárga-fék"-re panaszkodott. Forrás mint gépkocsivezető a törzsszázadhoz nyert beosztást.

Az új "T34"-es cseh tankok felszerelése egy könnyű ágyú, egy torony-géppuska és két oldal géppuska. Új-típusú rádióját a régebbi "R20"-as készülékekkel nem lehet lehallgatni. Száz kilométeren túli hatósugaruk van. Erdőben vagy völgyekatlanban csak 60-80 kilométerre működik. Ezekkel az új rádiókkal eleinte nagy bajban voltak, mert csak cseh nyelvi műszaki útastást adtak hozzá és nem tudták működésbe hozni. Eleinte néhány szlovák anyanyelvű önkéntes tolmácsolásával próbálkoztak, de végül egy cseh mérnököt kellett ESZTERGOM-TÁBORba lehozatni, aki ezután kitanította a magyar rádiósokat. A "T34"-es tankok legénysége öt főből áll: egy kocsiparancsnok, aki ugyancsak irányzó is, egy vezető, egy lövegkezelő, egy töltőkezelő és egy géppuskás.

A 33. harckocsi ezred parancsnoka PALLÓS /fnu/ őrnagy; szigorú katonás ember. Többször kérkedett vele, hogy azelőtt lakatos volt. Az ezred politikai-helyettese SZOLÓSI /fnu/ százados, aki "fanatikus vadállat". Őszi sárban kilométereket kuszított a mezőkön és utána addig kellett vigyázni, ha álljanak, míg ráfagyott a rüha. Mások gázlárában és teljes felszerelésben lövésztanókat ásatott a fagyott földbe. Az ezred-törzsparancsnok 1955 őszéig TARI /fnu/ százados volt, akit az őszi átszervezéskor kellő képzettség hiánya

/more/

miatt "leléptettek". Utódjának nevére forrás nem emlékszik. A törzsszázad parancsnoka SZEHI József hadnagy, százados-politikai helyettes pedig LISKA János hadnagy, "szimatoló, alamuszi ember, aki állandóan a Fő-utcai katonai bírósággal fenyegetőzik." A felderítő szakasz parancsnoka PITOLA /fnu/ hadnagy, aki mindössze 22 esztendő. A "gyeszent"-század parancsnoka GRACZA János főhadnagy, 33 éves kis tüzési alak, aki "veszett ember."

Az ESZTERGOMi hadosztály

The ESZTERGOM Division

A, 6 hadrendi számú ESZTERGOMi hadosztály a SZÉKESFEHÉRVÁRI hadtest része. A hadosztály postafiók száma: Pf.6417. A hadosztály beosztása forrás tudomása szerint a következő:

ESZTERGOMBan: egy műszaki zászlóalj, egy légvédelmi tüzérezred /"légfurások"/, egy harckocsi szerelő ezred /"Szero"/, egy híradó zászlóalj.

ESZTERGOM-TÁBORban: a 33 harckocsi ezred, egy tüzérezred, két lőszerraktár, és pedig egy nagyobb raktár a hadosztály számára és egy kisebb a helyben állomásozó két ezred részére.

TATÁn egy nehéz harckocsi-ezred nagykaliberű ágyúkkal /"TATAi nehezesek"/. Van még más alakulat is, - valószínűleg tüzérség, - de erre vonatkozólag forrásnak nincsen közvetlen tudomása.

PILISCSABAn: egy közepes harckocsi ezred és egy tüzér ezred.

ASZODon: egy közepes harckocsi ezred. Valószínűleg tüzérség is, de erről nincs közvetlen tudomása.

JÁSZBERÉNyen, melyet csak 1955 őszén, az át-szervezéskor, csatoltak az ESZTERGOMi hadosztályhoz: egy légvédelmi tüzérezred és valószínűleg más alakulatok is.

Hadosztályparancsnok MECSÉRY János ezredes. Régi hivatásos katona. Ötven év körül, testes ember; igen jóindulatu, jóhumoru és kedves, akit alárendeltjei nagyon szeretnek. 1955 nyarán lépett elő alezredesből ezredessé, jutalmul az általa rendezett Réba-i vizalatti átkelés sikeréért. Helyettese, a hadosztály törzsparancsnok KISS /fnu/

őrnagy. Tüzérfegyvernemi főnök: SZENDI /fmu/ alezredes.

Hadgyakorlatok

Maneuvers

Forrás katonai szolgálata idején, nevezetesen 1955 januártól novemberig a 33. harcokcsi ezred összesen hat gyakorlaton vett részt. Ezek közül három ezred-gyakorlat, két törzsvezetési gyakorlat, egy pedig hadosztály-gyakorlat volt.

Az első ezred gyakorlatot január végén tartották az ESZTERGOM-TÁBOR közelében lévő KESZTÖLCZI erdőben. Ugyanitt tartották október végén a "kopasz dombokon" az utolsó gyakorlatot is. Ez az egyetlen gyakorlat volt védelmi jellegű; a többi mind támadás.

A második gyakorlat, 1955 júliusában, volt a híres "Rábai vizalatti átkelés", amely az első ilyen természetű vállalkozás volt Magyarországon. Az egészet MECSERY alezredes hadosztályparancsnok szervezte, aki az itt elért eredményekért lépett elő ezredessé.

ESZTERGOM-TÁBOR TATÁN és PÁPÁN át jutott a Rábához. A harcokcsi nyilásait és eresztőkeket egy speciális zsidóradékkal átitatott kóccal tömítették el. A páncéltorony tetejére egy szűrővel ellátott hosszú csövet szereltek, mely légaknaként állott ki a vízből. Különben az egész harcokcsi a víz alatt volt. A gyakorlat teljes sikerrel zárult. Mindössze egyetlen tank "rohadt le", mert víz hatolt be a rozsdul eltömített motor-házba. A bentülőket sikerült kimenteni. - A Rábához menet PÁPA közelében léglökéses orosz repülőgépeket és gyakorlatozó orosz nehéz-tankokat látott.

A két törzsvezetési gyakorlaton nem vett részt sem a teljesszáma harcokcsi-park, sem az egész legénység. Elsősorban a tisztek vezetési gyakorlata, ahol a tényleges egységeket csak "markirozták". Forrás mint az ellenőrző tisztek gépkocsivezetője vett részt ezen a két gyakorlaton, melynek színhelye TATÁtól valamivel északra volt. Az egyik ezred törzsvezetési, a másik hadosztály törzsvezetési gyakorlat volt. Mindkét esetben támadás levezetéséről volt szó.

/more/

A hadosztálygyakorlatot TATA vidékén tartották, három elhelyezési körletben. Ez is támadó jellegű volt. Az első körlet parancsnoksága TATától hét kilométernyire egy völgykatlanban volt; a második egy közeli melegvíz-forrású tótól mintegy egy kilométerre /a hely pontos nevére forrás nem emlékszik/; a harmadik körlet-parancsnokság TATától mintegy 30 kilométerre volt, de itt forrás nem járt.

Állandó hadi készség

Permanent Battle Conditions

Forrás szerint a 33. harckocsi ezred ESZTERGOM-TÁBORban, valamint a "TATAi nehezesek" is állandó harci készségben vannak. Ez azt jelenti, hogy a nap 24 órájának mindegyikében elegendő forró gőz és forró olaj áll rendelkezésre, hogy a teljes hadrendi létszám 90 percen belül menőkész legyen. Forrás nem tud róla, hogy a GENFI Konferencia idején, vagy azt követőleg bármikor is enyhítettek volna ezen a készségi rendelkezésen. Uticólként Ausztria van megjelölve, bár ezt "hivatalosan nem mondják". Viszont a Rába-i átkelési gyakorlat is erre mutat. Az ESZTERGOM-TÁBORiak hivatalosan is "készenléti ezrednek" vannak nyilvánítva. Valószínűleg a TATAiak is, de erről nincs közvetlen tudomása.

LIMITED DISTRIBUTION

READ AND DESTROY

End